

Unikátní projekt Parafilik čtyři roky pomáhal Čechům s odlišnými sexuálními preferencemi

13. 6. 2023, KLECANY – Již od roku 2019 projekt Parafilik, vytvořený odborníky z Národního ústavu duševního zdraví, pracuje s lidmi s diagnózou parafilní poruchy a jedná se o vůbec první projekt tohoto druhu v ČR. Jeho cílem bylo nabídnout anonymní poradenství a terapii pro parafiliky, snížit tak pravděpodobnost problematického sexuálního chování a zvýšit wellbeing a psychické zdraví u těchto osob. Nejzásadnější poznatky z tohoto projektu, na němž se podílely přední osobnosti české sexuologie, byly představeny na závěrečné konferenci v Praze.

„Slovem parafilik se označují lidé, kteří mají silné preference pro neobvyklé sexuální objekty (například při pedofilii se jedná o zaměření na osoby v prepubertálním období, při hebe/efebofilii jde o zaměření na osoby v pubertálním období) nebo pro neobvyklé sexuální aktivity, které často zahrnují nějakou formu nesouhlasu ze strany sexuálního objektu či přímo násilí při sexu (například sexuální sadismus, patologická sexuální agrese či exhibicionismus),“ vysvětluje Mgr. Kateřina Klapilová, Ph.D., vedoucí Centra pro sexuální zdraví a intervence Národního ústavu duševního zdraví. Příčiny a mechanismy vzniku parafilii nejsou dosud přesně známy, odborníci se však shodují na tom, že s dispozicí k parafilii se daný člověk již narodí.

Od represivních opatření k včasné prevenci

Mezi parafiliky převažují muži, ale parafilie se mohou vyskytovat i u žen. Odborníkům se svěřil jen velmi malá část těchto osob. „Podle našich výzkumů drtivá většina osob s parafilii sama ze své iniciativy nikdy nenavštívila odborníka. Velká část z nich se přitom nikdy nedopustí delikventního jednání. Se svou sexualitou se snaží vyrovnávat sami, ale často jim to působí výrazné potíže. Před projektem Parafilik se péče v ČR omezovala pouze na intervence u osob, které se dopustily sexuálně motivovaného trestného činu. Díky týmu projektu Parafilik vznikl zcela nový systém včasné prevence v oblasti parafilii tak, aby osoby s touto preferencí mohly kdykoliv konzultovat svou situaci s odborníkem.

Odborníci se zaměřili na širokou dostupnost služeb a informací pro potenciální klienty i širokou veřejnost. „Webové stránky www.parafilik.cz dosáhly bezmála 68 000 návštěv, v online anonymní poradně terapeuti odpověděli na více než 370 dotazů a problémů, přes 190 hovorů se 128 unikátními klienty uskutečnili na krizové lince projektu. Kontaktní terapii v individuální, skupinové nebo párové podobě prošlo v průběhu projektu přes 70 klientů s diagnózou parafilie a 10 jejich blízkých osob,“ popisuje Mgr. Marek Navrátil z Národního ústavu duševního zdraví.

Aktivní oslovování v on-line prostoru

Projekt zahájil aktivní intervence v on-line prostoru prostřednictvím webu Pornhub, kde byla v květnu roku 2022 nasazena (jako první v Česku) tzv. „deterrence page“, tedy stránka odkazující osoby s problematickým chováním na internetu na stránky projektu Parafilik. Tato spolupráce vynesla webu parafilik.cz přes 3400 kliknutí. Podobnou spolupráci projekt zahájil také s platformou Amateri.cz a provozovatelem českých domén CZ.NIC. Tyto aktivity jsou vykonávány v kontextu evropských strategií pro boj proti sexuálnímu zneužívání dětí, k nimž se zástupci projektu pravidelně vyjadřují s ohledem na prevenci zaměřenou na osoby ve zvýšeném riziku.

Specialisté projektu jsou v kontaktu také se zástupci svépomocných podpůrných skupin a komunit, jako je např. Československá pedofilní komunita (ČEPEK). Právě v této komunitě bylo

dle průzkumu provedeného na začátku projektu více jak 60 % osob nespokojených se systémem péče v ČR, přes 68 % se bálo i před odborníkem vyjádřit své obavy a pocity. Projekt Parafilik se po celou dobu svého působení snaží bořit bariéry jak na straně parafilních klientů, tak na straně odborníků pomocí dalšího vzdělávání a obecné osvěty.

Větší osvěta i ekonomické aspekty

V rámci vzdělávání odborníků odhalily výzkumné sondy projektu nedostatečnou připravenost českých terapeutů a psychologů na práci s parafilním klientem. V rámci projektu bylo intenzivně proškoleny 25 lékařů a terapeutů, přes 100 příslušníků Policie ČR a další desítky osob z řad sociálních služeb. V praxi mimo projekt a psychiatrické ambulance nyní působí 27 proškolených terapeutů a psychologů, kteří poskytují odbornou pomoc parafilní osobám, z toho 15 v Praze a Středočeském kraji. Evaluace prokázala výrazné zvýšení praktických profesních kompetencí a snížení bariér pro práci s touto cílovou skupinou. „Dlouhodobý výcvik pro zdravotníky již získal akreditaci ze strany MPSV. Pro zajištění nejlepší informovanosti odborníků by bylo vhodné navržené edukační postupy začlenit do základního vzdělávacího curricula ve všech zmíněných resortech,“ popisuje Kateřina Klapilová.

Osoby s parafilní preferencí trpí dle českých i zahraničních odborníků snížením pocitu životní pohody, neboli wellbeingu, ve vyšší míře se u nich vyskytují úzkosti, sebepoškození i sebevražedné sklony, problémy pociťují v každodenním životě a v rodinných i partnerských vztazích. Méně často také může dojít k porušení zákona v podobě konzumace nevhodné pornografie či spáchání protiprávního jednání. „Včasnou intervencí může dojít u parafilních klientů k zásadnímu zlepšení jejich životní situace, náhledu na jejich sexualitu a sebeakceptace. Terapie v mnoha případech snižuje riziko problematického sexuálního chování nebo recidivního chování. Snižování těchto rizik v rámci primární prevence přitom přijde stát v konečném součtu znatelně levněji, než procesní řešení spáchaného trestného činu, uvěznění pachatele, následná terapie a celkový proces péče o oběť/oběti trestné činnosti. „Pokud započítáme jen náklady na věznění, které představují pouze výšeč celkové ekonomické zátěže, dle našich odhadů se za každou korunu investovanou do terapeutického programu vrací společnosti dalších 30 haléřů. Reálně očekáváme, že se náklady vrátí v celospolečenských benefitech více než dvakrát,“ říká Marek Navrátil.

„Po skončení projektu budeme fungovat jako udržitelný program PARAFILIK. Bude zachován web Parafilik.cz jako informační a poradenský on-line zdroj pro osoby s parafilii, které mají zájem se informovat nebo získat přístup k péči. Terapeutický program bude nabízet jak náš tým terapeutů PARAFILIK v rámci nově zřízené psychosexuologické ambulance (psychosexuologie@vfn.cz) na Sexuologickém ústavu VFN, tak síť certifikovaných terapeutů napříč ČR. V letních měsících bude v NUDZ spuštěna také navazující krizová linka pro oblast sexuálního zdraví v rámci systému nadregionálních sociálních služeb, která zaštití i činnost linky PARAFILIK,“ uzavírá Kateřina Klapilová.

INFOBOX:

V České republice proběhl v rámci projektu Parafilik online reprezentativní výzkum, do kterého se zapojilo 10 044 Čechů obou pohlaví, a který prokázal přítomnost některé parafilie u více jak 31 % mužů (z 5023 dotazovaných mužů) a téměř 14 % žen (z 5021 dotazovaných žen).

Pro další informace prosím kontaktujte:

Mgr. Jan Červenka

tiskový mluvčí

E-mail: jan.cervenka@nudz.cz

Telefon: +420 774 851 335